

N:o 108.

Ank. till Riksd. kansli den 26 April 1907, kl. 1 e. m.

Utlåtande i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående anslag till anläggning af ledningar för distribuering af elektrisk energi från statens kraftstationer vid Trollhättan.
(R. A.)

Uti en den 12 innevarande april till Riksdagen aflåten proposition, n:o 154, har Kungl. Maj:t, under återopande af propositionen bilagdt utdrag af statsrådsprotokollet öfver civilärenden för samma dag, föreslagit Riksdagen

att för anläggning af ledningar, afsedda att distribuera elektrisk energi från statens redan befintliga eller blifvande kraftstationer vid Trollhättan, samt därmed sammanhängande arbeten anvisa ett belopp af 1,500,000 kronor att användas enligt de närmare föreskrifter, Kungl. Maj:t meddelar; samt

att bemyndiga riksgäldskontoret att på rekvisition, i mån af behof, tillhandahålla Kungl. Maj:t dessa medel.

Föredragande departementschefen har i detta ärende till statsrådsprotokollet anfört följande:

»Den 4 i denna månad anmälde jag inför Kungl. Maj:t den af styrelsen för Trollhätte kanal- och vattenverk framlagda planen rörande anläggning af en kraftstation för tillgodogörande af den staten tillhöriga vattenkraften i Trollhätte strömmar.

Styrelsen har emellertid jämväl gjort framställning om, att ett anslag af 1,500,000 kronor måtte ställas till styrelsens förfogande för att, på sätt Kungl. Maj:t närmare föreskrefve, användas till anlägg-

ning af elektriska ledningar, afsedda att distribuera energi från statens kraftstationer vid Trollhättan, jämte därmed sammanhängande arbeten.

Till stöd för denna framställning har styrelsen anfört:

Vid uppgörande af aftal rörande leverans af energi från Trollhätteverken kunde det i många fall befinnas förmånligt att tillhandahålla energin på platser, belägna på större eller mindre afstånd från kraftstationen, och i sådant fall borde erforderliga elektriska ledningar framdragas på statens bekostnad. Sålunda borde staten lämpligen anlägga ett fördelningsnät vid Trollhättan för att detsamma måtte blifva ordnad på det för statens områden lämpligaste sätt. Vidare borde staten framdraga fjärrledningar till en del orter, om nämligen ledningarna berörde områden, å hvilka afsevärd industri redan finnes eller där sådan kunde väntas uppkomma till följd af lättheten att erhålla energi. Särskildt gällde detta anordnande af en ledning till Göteborg, ty såväl i denna stads närhet som längs Göta älfs lopp, i hvars grannskap ledningarna borde framdragas, vore betingelserna för vinstgifvande industriell verksamhet synnerligen gynnsamma. Beträffande lämpligheten af att anlägga ledningar på statens bekostnad till trakterna vid Skara och Sköfde samt till Dalsland påginge undersökningar. Styrelsen ville i afseende på dessa eller andra distributionsledningar betona, att anläggningens lämplighet icke finge bedömas allenast efter den direkta inkomst, som ledningen till en början kunde beräknas lämna. Då enskilda kraftstationer med all makt sökt att afsätta sin energi i trakter, som låge inom Trollhättekraftens afsättningsområde, vore det nämligen af största betydelse att snarast möjligt åstadkomma ledningar till dylika trakter, emedan kundkretsen därstädes annars vore förlorad för Trollhätteverken och emedan de tveksamma blefve bäst öfvertygade, om de såge, att det snart blefve allvar med energiöfverföring från Trollhättan till skilda platser. Komme ledningar till stånd och energin tillhandahölles till skäligt pris, torde allmänheten snart få förtroende för företaget och nya, förut oberäknade afnämare tillkomma, så att ledningarnas räntabilitet inom kort tid blefve tryggad. Som den stora kraftstationen ej kunde fullbordas förr än år 1909, kunde större energibelopp ej förr än då tillhandahållas, men styrelsen hade redan nu i de af Trollhättans elektriska kraftaktiebolag inköpta kraftstationerna disponibelt ett mindre kraftbelopp, som dessförinnan kunde afsättas, och med

synnerligt ringa kostnad vore det möjligt att provisoriskt uttaga ytterligare kraft. Vid sådant förhållande kunde det befinnas lämpligt att, då det gällde leveranser till afnämare, hvilka nödvändigtvis behöfde energi tidigare än 1909, utan uppskof skrida till framdragande af motsvarande ledningar och i fall af behof anordna provisorisk kraftuttagning. Skulle emellertid dylika arbeten hinna färdigställas i rätt tid och efter afnämarens önskan, måste de påbörjas utan tidsutdräkt och så snart undersökningarna visat deras behöflighet eller lämplighet. Gifvet vore, att under sådana förhållanden Riksdagens beslut icke kunde afvaktas.

Det synes uppenbart, att en stor del af den elektriska kraft, som kan komma att framställas vid Trollhättan, icke kan å platsen förbrukas utan måste afyttras till afnämare å andra orter. Enligt hvad mig meddelats hafva också underhandlingar inledts om leverans af ett betydande antal elektriska hästkrafter till Göteborg med omnejd, norra Västergötland, platser utmed Göta älf samt Dalsland och Bohuslän; och synes det mig i allmänhet lämpligast, att staten själf bygger de ledningar, som blifva erforderliga för kraftens fortledande från Trollhättan till förbrukningsorterna. Jag anser mig därför böra tillstyrka, att medel ställas till Trollhättetestyrelsens förfogande för utförande af linjeledningar, och synes anslag böra äskas redan af innevarande års Riksdag.

*Departementschefens
yttrande.*

Enligt hvad verkställande direktören för Trollhätte kanal- och vattenverk meddelat, är det nämligen af vikt, att redan år 1907 en ledning framdrages till några städer, hvilka för afslutande af aftal om köp af elektrisk kraft från Trollhättan gjort såsom villkor, att sådan kraft skall börja levereras redan år 1908. Det är därvid meningen att, till dess den stora kraftstationen blifver färdig, den erforderliga elektriska energin dels skall tagas från den af Trollhättans elektriska kraftaktiebolag inköpta kraftstationen och dels, om så visar sig behöfligt, åstadkommas genom en lätt utförd provisorisk anläggning.

Under år 1908 torde sedermera, i den mån aftal kunna uppgöras om försäljning af elektrisk energi, en del andra linjeledningar böra utföras. Det synes nämligen vara angeläget, att i god tid alla åtgärder vidtagas, som äro erforderliga, för att, då den blifvande stora kraftstationen år 1909 blifver färdig, kraft måtte i afsedd omfattning kunna genast från densamma distribueras. Åtskillig förlust

skulle uppstå för staten, om kraftstationen, sedan den blifvit färdigbyggd, delvis icke skulle komma till användning, därför att erforderliga linjeledningar saknades.»

Utskottet, som mot denna Kungl. Maj:ts framställning icke haft något att erinra, får alltså hemställa,

att Riksdagen, med bifall till Kungl. Maj:ts förevarande förslag, må *dels* för anläggning af ledningar, afsedda att distribuera elektrisk energi från statens redan befintliga eller blifvande kraftstationer vid Trollhättan, samt därmed sammanhängande arbeten anvisa ett belopp af 1,500,000 kronor att användas enligt de närmare föreskrifter, Kungl. Maj:t meddelar, *dels ock* bemyndiga riksgäldskontoret att på rekvisition, i mån af behof, tillhandahålla Kungl. Maj:t dessa medel.

Stockholm den 26 april 1907.

På statsutskottets vägnar:

HUGO TAMM.
